

ÚJPETRE

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	3
2. Bemutató	5
<i>A település története</i>	
3. Örökségünk	7
<i>A településképi szempontból meghatározó építészeti, műemléki, táji és természeti értékek, településképi jellemzők</i>	
4. Eltérő építészeti karakterek lehatárolása	12
5. Építészeti útmutató, ajánlások	16
<i>Telepítés</i>	
<i>Tetőhajlásszög</i>	
<i>Magasság</i>	
<i>Tetőforma</i>	
<i>Terepalakítás</i>	
<i>Színek</i>	
<i>Kertek</i>	
<i>Erkélyek, tornácok</i>	
<i>Ajtók, ablakok</i>	
<i>Homlokzatképzésre</i>	
<i>Részletek</i>	
6. Mai példák	31
7. Utcák, terek	32
8. Hirdetések, reklámtáblák	33
9. Impresszum	34

1

BEVEZETÉS

Újpetre településképi arculati kézikönyve bemutatja a Baranya megyei község történelmét, természeti-, és épített értékeit. Az építészettel foglalkozó fejezetet igen nagy részletességgel dolgoztuk ki. Igyekeztünk az általunk legjobbnak, legmegfelelőbbnek vélt építészeti ajánlásainkat közérthető módon leírni, bemutatni. Ezeket fényképekkel és ábrákkal prezentáltuk, csak úgy, mint a kerülendő kivitelezéseket.

A településképbe nem illeszkedő színek, vakolatok, kerítések az esztétika rovására mehetnek. Ezek elkerülése legalább olyan fontos, mint a javasolt megoldások alkalmazása.

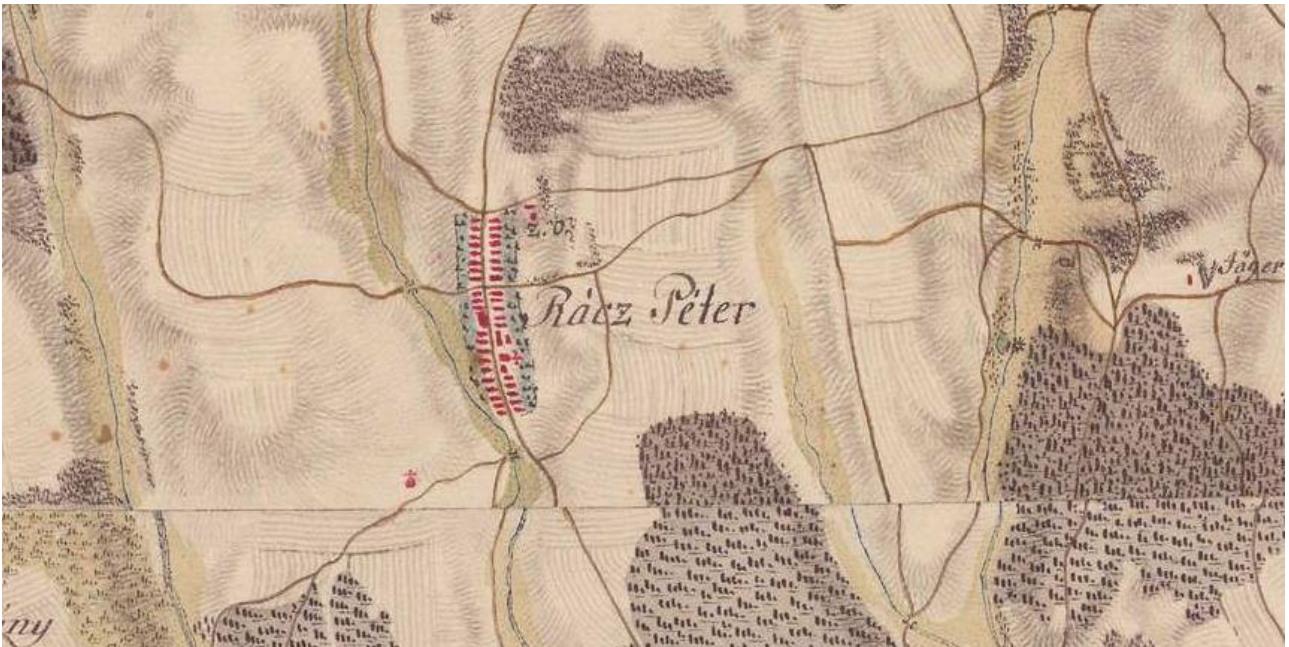
Reméljük, hogy a leírt ajánlásaink segítik Újpetre település utcaképezésének megőrzését, annak hagyományainak ápolását. A kiadvány nem csupán a helyi lakosok számára lehet hasznos, hanem a település iránt érdeklődőknek is. Egy-egy nagyobb felújítás során fontos, hogy a megfelelő, településképzésbe illeszkedő kivitelezést valósítsunk meg. A házak, kertek, kerítések összhangja hozzájárulnak ehhez. Az ajánlásaink támpontként szolgálnak, ezzel segítve a helyes döntést. A kézikönyv nem tekinthető lezártnak, hanem egy folyamatosan bővülő, szemléletformáló kiadvány.

BEMUTATÁS

Újpetre község Baranya megyében a Mecsek-hegységtől délre, a Villányi-hegységtől északra, a kettő között elterülő dombvidéken fekszik. Megközelítése közvetlenül személygépkocsival és autóbusszal közúton lehetséges a Pécs és Villány közötti úton. Emellett elérhető Siklós felől a Villányi-hegységen keresztül is. A település lakónépessége a 2015-ös adatok alapján 956 fő.

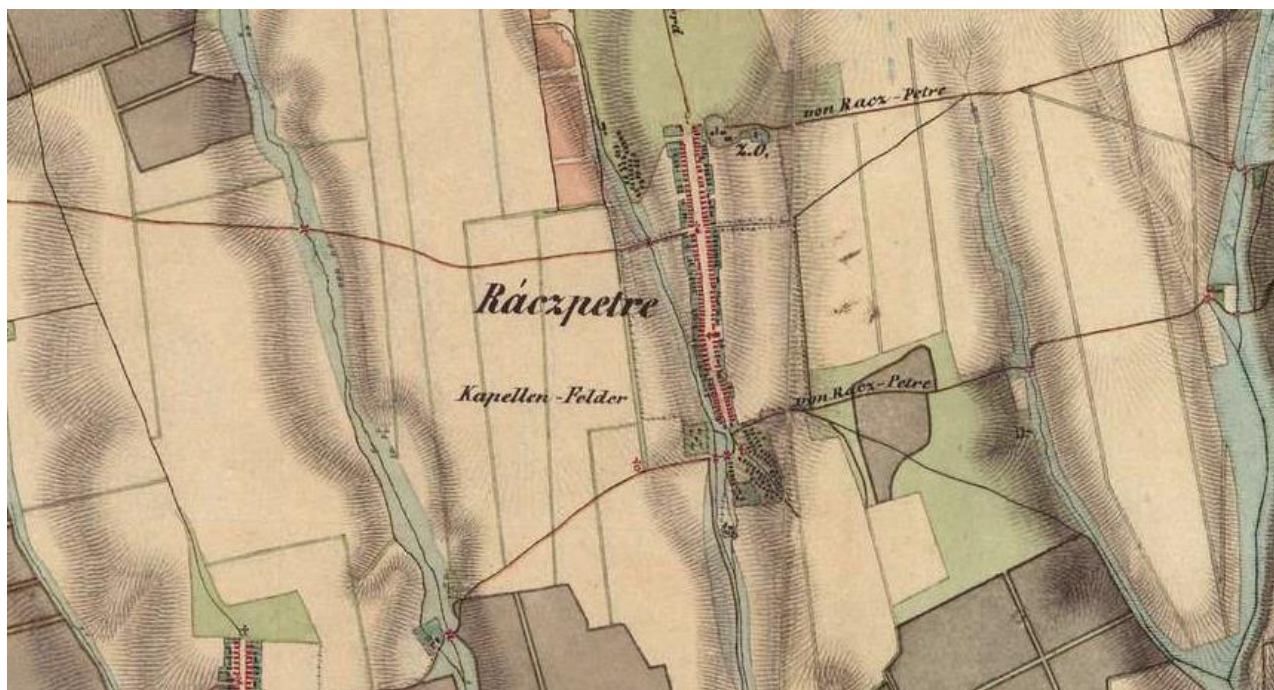
A település német neve Ratzpeter (vagyis Rácpéter), ami a falu korábbi lakosaira, a rácokra, avagy szerbekre vonatkozik. Horvátul két elnevezését ismerjük. A töttösi horvátok Petrának, a belvárdgyulai horvátok Racpetrának hívták a települést.

1.térkép: Az első katonai felmérés (1763-1787)

Az Árpád-kori falu nevét már 1296-ban említették az iratok, akkor Petre néven, mint a Győr nemzetségbeli Konrád ispán (comes Corradus de Ovari) birtokát, aki a Győr nemzetség Óvári-Kéméni ágából származott. Később a birtokot Henrik bán fia János foglalta el. Károly Róbert király azonban visszaadta azt Konrád comes unokáinak. 1330-ban Petri birtokán Konrád ispán unokái megosztottak. A falu a török megszállás alatt, és a később itt folyó csatározások miatt elnéptelenedett. A XVIII. század elején rácok költöztek a faluba, s ekkortól a település neve is megváltozott Rácpetrre, majd 1743-tól németek telepedtek a rácok helyére. A II. világháborút követően kitelepített németek helyére magyarok érkeztek. Ma már a lakosság több nemzetet egyesít. A község neve 1933. május 10-én Rácpetréről Újpetrre változott.

Újpetre Baranya megye nagyobb községei közé tartozik. Körülötte kisebb falvak helyezkednek el. Történelme során és ma is igazgatási központnak számít. A környező települések 1990-ben Újpetre székhellyel hoztak létre körjegyzőséget.

2. térkép: A Második Katonai Felmérést ábrázolja

A településen a mai követelményeknek megfelelő óvoda és általános iskola működik. Mindkét intézmény körzeti feladatokat lát el. A gyerekek a német nemzetiségi nyelvoktatás alapjait már az óvodában elkezdik, és az iskolában folytatják.

A községben évtizedek óta művelődési ház és községi könyvtár működik. Az egészségügyi szociális ellátás keretében idősek napközi otthona működik, amely segíti az idősek egészségügyi ápolását, meleg étellel való ellátását. A község infrastrukturális ellátottsága nagyságához, szerepéhez viszonyítva jó.

Az 1991-ben alakult Német Nemzetiségi Hagyományörző Egyesület a település hírnevét öregbíti. Az egyesületen belül működik: felnőtt vegyes kórus- táncsoport- ifjúsági fúvós zenekar. Baranya megyében már mindenütt ismertek, de felléptek Németországban, Olaszországban, Svájcban és Romániában is.

ÖRÖKSÉGÜNK

3

Öröksége

A megye természeti értékei mellett történelmi és kulturális öröksége is kiemelkedő. Leggazdagabb tárháza a megyeszékhelyen található. A Római Birodalomtól az államalapítás időszakáig visszanyúló emlékek, majd a török uralom korát idéző épületegyüttesek megférnek az azt követő időszakok építészeti emlékeivel. A múltban gyökerező épített és természeti környezet azonban a megye számos más térségének vonzerejét is erősíti. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 14 baranyai települést jelölt meg történelmi települési övezetként, továbbá a római limes magyarországi szakasza érinti a megye területét is. Baranya megye építészeti örökségére a sokszínűség jellemző. Az itt élő nemzetiségek hagyományaikkal

A falvak településképe térségenként változik, a helyi sajátosságok alapján alakultak ki. A vallás a vidéki emberek életében fontos szerepet töltött be, így minden településen találunk templomot, akár több templomot, imaházat is.

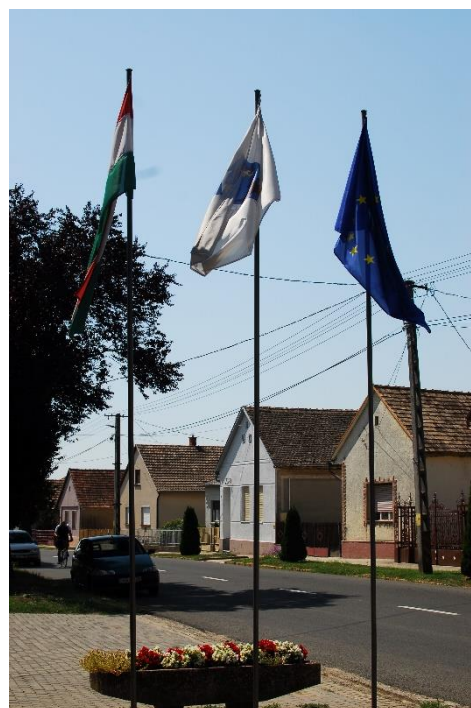

A paraszti kultúra még megmaradt, hagyományos lakóházai a XIX. század végén, a XX. század első felében jöttek létre. A korábban jellemző faépítkezést felváltva, többnyire vályogból épültek. Az ezt megelőző idők faszkerkezetes épületei sajnos már nem maradtak fenn. Egykoron a favázás sárépítkezés nem volt ismeretlen Baranya megyében, ahol karóközös falazatot, helyi nevén sárkarós falazatot alkalmaztak a talpas-vázás szerkezetek esetében is. A településen most látható, hagyományos parasztházak jellemzően vályogból, téglából, helyi építőkövek felhasználásával épültek.

Az oldalhatárra épült 2-3 szobával rendelkező házakat az utcára merőleges helyzetben építették. Többnyire oldaltornáccal rendelkeznek, változatos oszlopkialakítással. Az oszlopok fából, vagy égetett téglából készültek. Az oromzatok díszes kialakítással rendelkeznek. A timpanonos, díszes oromzatok füstnyílásokkal vannak ellátva, gyakorta látható az oromzaton a lakóház építési éve is. A parasztházak egy nagyobb, vagy két kisebb ablakkal néznek az utcafrontra. Az ablakok kerete is gyakran díszítettek. A jellemző tetőforma a nyeregtető. A tetőfedést az 1930-as évek után jellemzően a cserép biztosította, miután a zsúp, illetve a nádfedeles megoldások háttérbe kerültek. A keskeny telkek végében kaptak helyet a gazdasági épületek, tárolók, amelyek a paraszti porta szerves részét képezték.

Újpetre igen gazdag hagyományos értékekkel rendelkező falu, ahol a hagyományalapú falufejlesztés megvalósítható. Mert a hagyomány nem merev, fejlődésképtelenségre kárhoztatott eszme, hanem a helyhez és kultúrához kötődő, ahhoz rögzített és annak továbbélését, fejlődését segítő emberi cselekvőkészség.

Épített értéke

A település úti falu képét mutatja. A parasztházai, emlékművei kiemelt építészeti értéket képviselnek.

Római katolikus templom

A falu mai temploma 1762-ben épült herceg Batthyány Károly kezdeményezésére. 1763. január 25-én Cigani Jakabo olasz plébános benediktálta. Főoltára magyar- Árpád-házi – szenteket ábrázol: Szent Istvánt-szobor koronával, Szent Imrét-az oltárképen, Szent László- szobor bárdal. A jobboldali mellékoltár a klasszicista művészet remeke. A keresztre feszített Krisztust ábrázolja, a keresz alatt Mária és János apostol állnak. Az 1773-ban készült eredeti orgona helyett 1922-ben a világhírű pécsi orgonakészítő, Angster József készített újat. Az épület műemléki védelem alatt áll.

Kápolna

A falutól nyugatra, a temető után található az 1757-ben, barokk stílusban épült kápolna. Ma már nem szolgál vallási célokat. Az előtte található "Golgota", a homokkőből épített három feszület (Krisztus és a két lator) a XVIII. századi népi

Háborús emlékmű

Trischler Ferenc szobrászművész és Szatyor Győző fafaragó művész alkotása. A templom és az iskola közötti kis téren található a két világháború katonai és polgári áldozatainak tiszteletére és emlékére emelt alkotás. A léglából és fából készült nyolcszögletű harangtorony középső részén 3 bronztáblán olvashatók az áldozatok nevei (kivételesen német névvel), a negyedik táblán Krisztus levétele a keresztről látható.

Emlékkő

Ez egy nagy, megmunkálatlan kő, rajta németül és magyarul is ez a felirat: "Az 1947. esztendőben hazájukból kitelepítettek emlékére." Az Újpetréről kitelepített németekről és az ide telepített magyarokról emlékezik meg.

Az emlékoszlop

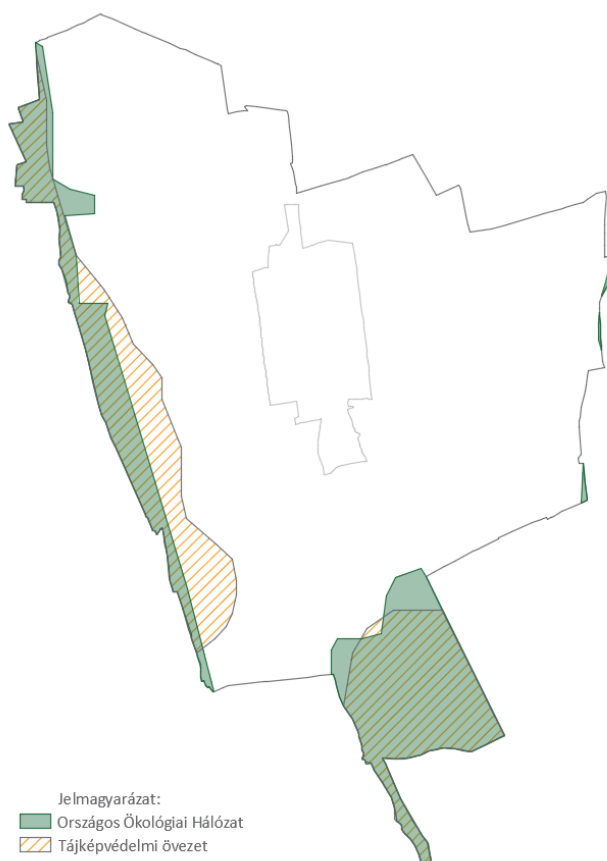
Az 1849. október 6-án Aradon kivégzett tábornokokra emlékeztet a szobor. A kivégzés 150. évfordulójára emeltette a község.

Szentháromság-szobor

Az 1793-ban homokkőből készített alkotást a "legszentebb szentháromság" tiszteletére emelték. Szűz Mária szüleit, a Három isteni személyt, és Szűz Mária mennybéli megkoronázását láthatjuk rajta.

TERMÉSZETI ÉRTÉKEK

A mezőgazdasági termelésnek a község földrajzi adottsága kedvező. A település szálláshelyei kiváló lehetőséget kínálnak a pihenésre.

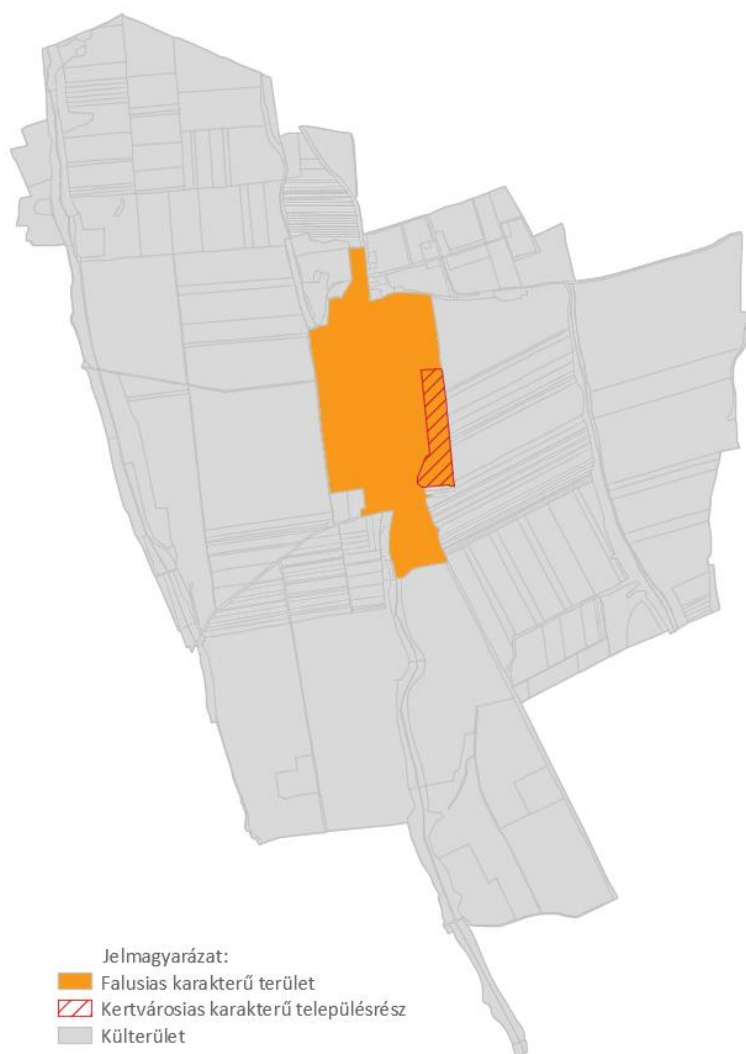

ELTÉRŐ ÉPÍTÉSZETI KARAKTEREK BEMUTATÁSA

4

Újpetre

A település belterületei jellemzően oldalhatáron álló beépítésű, előkert nélkül telepített lakóházakból állnak össze, szépen rendezett utcaképpel, ahol a szomszédos épületek illeszkednek egymáshoz és a környezetükhöz. Megtalálhatók itt a tradicionális népi építészet jegyében épült lakóházak, ugyanúgy mint a szocializmus idején épületei, és több újjépítésű családi ház is helyet kapott a településen. Újpetrén főként az utcára merőleges tetőgerinccel telepített épületek a jellemzőek. Az épületek előkert nélküli elrendezéssel kerültek kialakításra, ezzel szép, egységes utcakép alakult ki a településen.

A belterület egy része kertvárosias beépítésű, a szocializmus idején épült sátozott lakóházakkal, és főként újabb építésű, a 90-es évek építészeti stílusára jellemző többszintes épületekkel, melyeken erkélyek, teraszok is megjelennek.

Újpetre külterületén megjelenik néhány ipari-mezőgazdasági üzemi terület, melyek a belterületektől eltérő karakterrel rendelkeznek, beépítésük a telekhatártól visszahúzva, szabadon álló kialakításban történt, jellemzően nagyobb homlokzati magassággal és alapterülettel rendelkeznek, valamint eltérő burkolatok is megjelennek rajtuk.

A külterület további részei mezőgazdasági termelésre szánt, jelenleg is jól kihasznált területek, melyek közt néhány erdővel borított sáv jelenik csak meg.

Újpetre falusias karakterű településrész

Újpetre belterülete jellemzően falusias beépítésű, ahol az oldalhatáron álló épületek közt megjelenik rengeteg, szép állapotban fennmaradt vagy felújított hagyományőrző népi lakóház.

A település központja a Kossuth utcán és környékén terül el, itt kapott helyet a Szent Imre Templom, a Polgármesteri Hivatal, Takarékszövetkezet, Posta, Művelődési Háza, több vendéglátó hely, valamint a boltok is.

A településen a legtöbb épület egyedi, hagyományőrző, népi építészeti elemekkel díszített, az utcára merőleges tetőgerinccel telepített lakóépület. Ezek sajátossága a nyeregtető, amelyhez oldal tornác csatlakozik, főként vakolt téglá oszlopokkal. A homlokzatok díszítettek, melyek lehetnek akár a homlokzathoz kiemelkedő minták, tagozatok, párkányok, vagy pedig fával készült oromzatok, vagy faragott fa kiegészítő elemek. Az épületek mindegyikén füstnyílás is található.

A hagyományőrző épületeken kívül megjelennek a településen a szocializmus idején épült lakóházak, négyzet alaprajzzal, sátoztetővel és két nagy négyzet ablakkal nyitva az utca felé. Továbbá, helyet kapott több újépítésű családi ház is, melyek többszintesek, és sok helyen összetett tetőszerkezettel rendelkeznek. A településen szépen rendezetten sorakoznak az előkert nélkül épített lakóházak, az utcára merőleges tetőgerinccel telepítve, néhol pedig az utcával párhuzamosan.

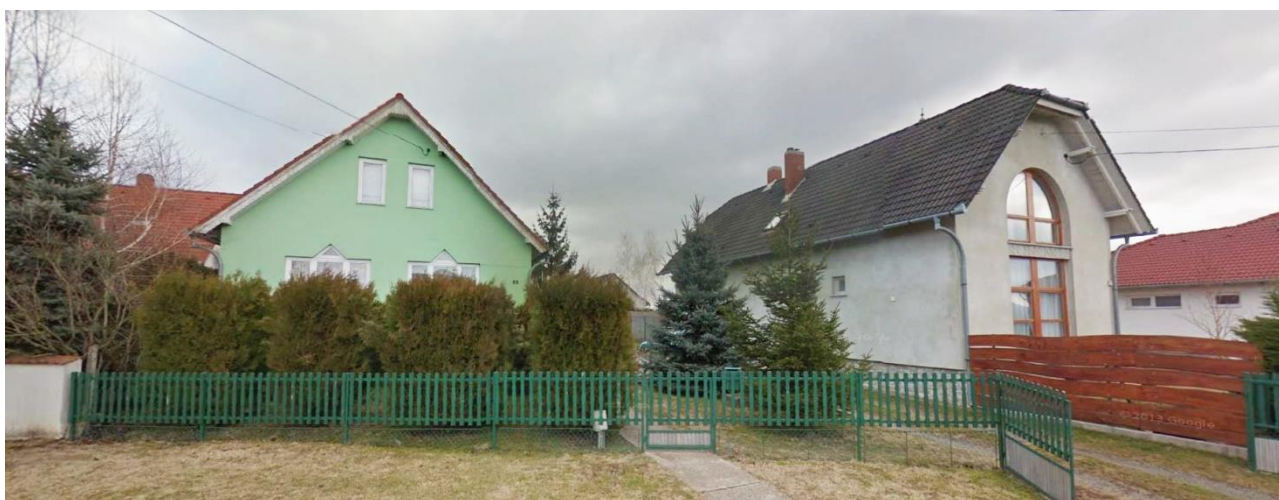
Újpetre kertvárosias karakterű településrész

Újpetre Ady utcája foglalja magába a település kertvárosias részét, ahol oldalhatáron álló beépítéssel telepített, a 80-as és 90-es évektől kezdődően épített új és újszerű lakóépületek találhatók. Építészeti jellemzőik, hogy előkerttel telepítettek, amelyek gyakran nagyobbak 3 méternél, valamint tömegükben összetettebbek, legalább két szintesek, de akad akár három szintes kivitel is belőlük. Tetőszerkezetük formája jellemzően nyeregtető, vagy az összetettebb alaprajzi kialakítást követő összetett tető, de megjelenik néhány csonka konty tető is. Jellemzők a nagy nyílászáró méretek, teraszok és erkélyek is. Az épületek telepítés főként utcára merőleges tetőgerinccel történt, de esetenként azzal párhuzamos is kialakítás is megtalálható, vegyesen váltakozva.

Az utca két oldalát összekapcsoló zöldfelület meglehetősen széles, és rendezettnek mondható, ezáltal az utcakép tágas, szellős, nyitott érzést közvetít. A lakóházak udvara is rendezett, de kevés díszítéssel, növényzettel.

Az utca vége fele érkeve megjelennek a szocializmus idejében épült négyzet alaprajzú, sátozott épületek is, melyek a hagyományos, két ablakos megnyitással néznek az utca felé.

Az utcán álló épületek homlokzatát összességében nem díszítették, néhány vakolatsáv jelenik meg elvétve az épületek egy részén.

Újpetre külterülete

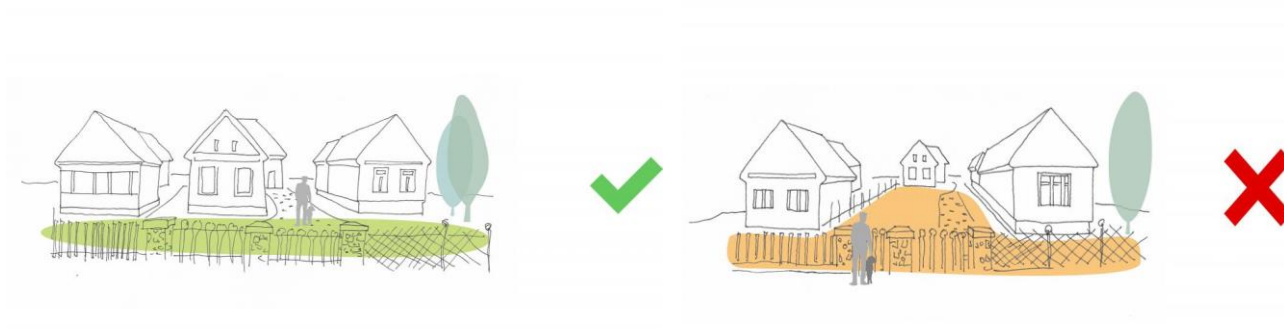
Újpetre külterületi részein található ipari-mezőgazdasági üzemi terület is, aminek telepítése, épületmagassága, homlokzati kialakítása és a felhasznált anyagai eltérnek a lakott területen megszokottól, ennek ellenére nem zavaró a jelenléte, hiszen a település belterületétől távolabb telepített létesítmények ezek.

A település külterületi részei szinte kizárólag mezőgazdasági termelésre szánt területek, amelyek teljesen kihasználtak. A külterületeken megjelenik néhány kisebb védőerdő sáv, de ezek elenyészőek a jelentős mezőgazdasági területekhez képest.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ, AJÁNLÁSOK

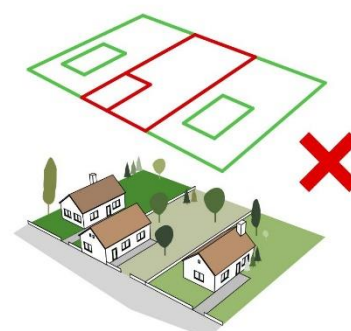
Ebben a fejezetben általános építészeti útmutatók és ajánlások olvashatóak, melyek érzékeltetni kívánják, hogy melyek a javasolt kialakítási lehetőségek, valamint mely általános hibák kerülendőek új épületek építése esetén és meglévő házak felújítása során.

TELEPÍTÉS

Újra kezdetben egyutcás település volt, ebben az utcában hagyományos szalagtelkes népi építészeti karakter alakult ki. Később, ahogy bővült a település egy olyan új utca jött létre, ahol a modernebb többszintes kockaházak sorakoznak egymás mellett. Mindkét területen az oldalhatáron álló beépítés jellemző. A hagyományos épületek hossz tengelye nagyrészt az utcára merőleges, indokolatlanul elforgatni a tengelytől nem javasolt.

A lakóházak többnyire utcafronton kerültek kialakításra, de előkertes beépítést is találunk. Az utcában kialakult építési vonaltól nem javasolt hátrahúzni vagy előrébb húzni az újonnan épülő házakat. Új épület elhelyezésekor javasolt a szomszédos épületekhez igazodni, az egy vonalban álló házak alkotnak harmonikus utcaképet.

TETŐHAJLÁSSZÖG

A település területén a családi házak tetőhajlásszöge hasonló.

A meglévő épületek közé épülő új háznak hasonló tetőhajlásszöggel kell épülniük, mint környezetükben lévőké. A túl magas, illetve túl alacsony hajlásszögű tetővel rendelkező épületek nem illeszkednek a település utcaképébe.

MAGASSÁG

Törekedni kell arra, hogy egy utcában hasonló magasságú épületek kerüljenek elhelyezésre.

A meglévő épületek közé ékelődő új háznak hasonló magassággal kell épülniük, mint a környezetükben lévőké. A túl magas házak nem illeszkednek a falu utcaképébe. A sematikus ábrákon a településen javasolt épületmagasság illeszkedése látható.

TETŐFORMA

A településen lévő tetőformák igen változatosak főként nyereg-, konty-, ritkábban sátoztetők.

Új ház tervezésénél a szomszédok figyelembevételével kell illeszkedni a környezethez.

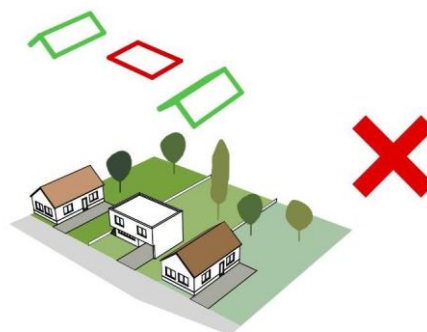
A nyeregtetős házakból álló utcaképbe nem kerülhet tördelt, összetett tetőformájú épület vagy lapostatós.

A hazai gyökerek nélküli, „mediterrán” stílusú házak tervezése kifejezetten nem ajánlott a településen.

A szemantikus ábrákon példák láthatók a településképbe illeszkedő és nem passzoló tetőformájú épületekhez.

Újpetre utcaképe egységes tetőformával.

SZÍNEK

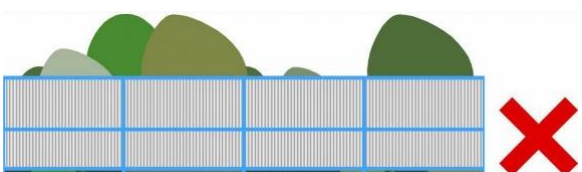
A településen a fehér, vagy világos „földszínek” a jellemzők. A természetes anyag és színhasználattal egységes településkép jön létre. Az eltérő, kirívó színű épületek nem illeszkednek a meglévő házakhoz, így kialakításuk kerülendő.

Nem elfogadhatóak a rikító fémlemezfedések vagy burkolatok sem.

Példa megfelelő színhasználatra. Javasolt a világos pasztellszínek használata, sötét színű faablakkal.

Ajánlott áttört kerítések vannak az itt szereplő képeken, melyek lábazattal vagy oszlopokkal is megvalósíthatók.

KERÍTÉS

A településen az áttört kerítések a jellemzők. Általában fa-, vagy fém anyagú, a régebbiek lábazat és oszlop nélküli kialakításúak, később alacsony, tömör lábazattal, vakolt téglá oszlopokkal kialakított kerítések készültek.

A kezeletlen felületű beton elemes, tömör kerítés kerülendő.

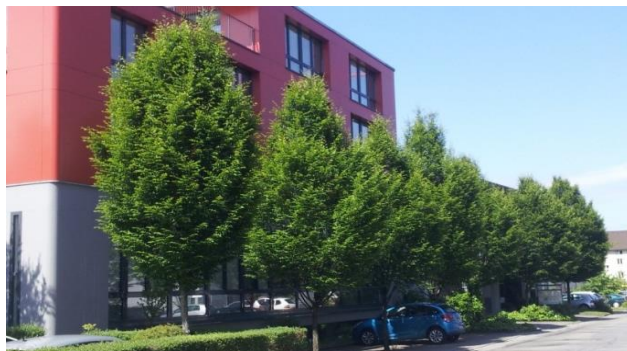
A kerítések színhasználatánál törekedni kell a ház színével harmonizáló színek használatára, fakerítésnél a barna árnyalatai javasoltak.

Teljesen áttört drótfonatos kerítést utcafronton próbáljuk kerülni.

KERTÉSZETI ÚTMUTATÓ

A növényalkalmazást jelentősen befolyásolja a potenciális vegetáció, mely itt a gyertyános-kocsánytalan tölgyes, illetve az ártéri ligeterdő. A fő társulás névadó fajai, a közönséges gyertyán és a kocsánytalan tölgy kiválóak parkokba, sőt az előbbinek egyes fajtái, például a csüngő habitusú *'Pendula'* és az oszlopos megjelenésű *'Fastigiata'* is választhatóak. Azonban sövényként történő alkalmazása a legjellemzőbb, hiszen jól alakítható, gyorsan nő és télen is takar elszáradt lombjával.

Mind közterületi, mind pedig kiskerti telepítésre alkalmasak a kislevelű hárs egyes fajtái, például az utcafásításra is használható, gömb koronájú *'Greenglobe'* és a kúpos koronát nevelő *'Greenspire'*. A társulásban megjelenik a nagylevelű hárs is, fajtái közül például az *'Örebro'* és az *'Ági'* parkfának kiváló, a gömb koronájú *'Pannónia'* pedig kis méretéből adódóan kertekben is megállja a helyét. Ugyancsak jellemző az ezüsthárs ebben a régióban, legelterjedtebb fajtái a *'Teri'*, a *'Szeleste'* és a *'Brabant'*. Közülük a *'Teri'* kis méretének köszönhetően akár kiskertek szoliter fája is lehet.

Juharok közül a korai, a mezei és a hegyi juhar egyaránt jellemző a térségre. A korai juhar népszerű fajtái közé tartozik például a parkfának alkalmas *'Parkway'*, *'Crimson King'* és *'Emerald Queen'*, kerti viszonyok közé pedig bátran telepíthető a keskeny koronájú *'Fairview'*, a *'Globosum'* vagy éppen az oszlopos *'Columnare'*. A mezei juharnak javasolható a vörös színben kihajtó *'Rea Shine'* fajtája és az *'Elsrijk'*, melyek kifejezetten ellenállóak és sövény is nevelhető belőlük. Hegyi juharok közül igen látványos fajta a *'Negenia'* és az *'Atropurpurea'*, melyek kiválóak sorfának és parkfának is.

Jellemző még a magas kőris jelenléte is a társulásokra, kompaktabb fajtái, mint például a csüngő koronájú *'Pendula'*, illetve a gömb koronájú *'Nana'* bátran alkalmazhatók kiskertekben is, utóbbi kis méretének köszönhetően akár utcafásításra is használható. Parkokba pedig ajánlhatók a nagyméretű *'Westhof's Glorie'* és *'Althena'*. Díszfák köréből megemlítendő még a közönséges nyír, mely ellenálló és igénytelen, fajtái közül az alacsony, csüngő ágrendszerű *'Youngii'*, a vörös lombú *'Bíbor'* és a szeldelt levelű *'Dalecarlica'* igazán látványos eleme lehet a kerteknek, parkoknak.

Üde talajokon jól érzik magukat az egyes fűz és nyár fajok, illetve a magyar kőris is, a *'Raywood'* fajta pedig kiváló sorfának, különlegességét az ősszel lilás bordóra színeződő lombja adja. Gyümölcsfélék tekintetében helye van a kertekben az almának, cseresznyének, meggynek, diónak, valamint a ribizskének is.

Cserjék közül a közönséges mogoró emelendő ki, melynek *'Contorta'* nevű fajtája habitusával díszít, de ismertek és népszerűek vörös lombú fajták is, ilyen többek között a *'Fuscorubra'*. Ugyancsak jól használható a jó alkalmazkodóképességű, bordó vesszőivel díszítő veresgyűrű som, melynek egyik legnépszerűbb fajtája a *'Midwinter Fire'*. Üde talajokat kedvelő egyedek közül pedig a kányabangita említendő meg. *'Compactum'* fajtája kis méretével jól alkalmazható a kiskertekben, a gyönyörű, labdaszerű virágzatával díszítő *'Roseum'* pedig igazán látványos elem lehet.

A kertek árnyékos részeiben jól érzi magát a borostyán, illetve a talajtakarásra ugyancsak kiváló meténgfélék. Árnyéki gyeppótlók közül kiemelendő a podagrafű, melynek tarka levelű változata üde színfoltot képez a kertben. Ezen kívül megjelenhetnek a különböző sás fajok, illetve a szellőrózsa is, melynek egyik közkedvelt típusa többek között a kerti szellőrózsa. A kertek, parkok naposabb részeire kerülhetnek pl. sásliliomok, de választhatók akár vágott virágnak alkalmas évelő és egynyári fajok is a kertekbe.

TORNÁCOK

A magyar népi építészet jellegzetes eleme az oszlopos tornác. A tornác az épülethez viszonyított elhelyezkedése tájegységenként, illetve a tulajdonos vagyoni helyzete függvényében is változó volt. Néhol megfigyelhető a tornác utca felől történő megnyitása. Az oldaltornác készült mellvéddel és mellvéd nélkül is. A tornác oszlopainak, mellvédjeinek anyaga többnyire vakolt téglá, de találunk faoszlopos megoldást is. Később sokszor beüvegezték a tornácokat. Alább néhány példa látható.

ANYAGHASZNÁLAT

Javasolt tetőfedés a településen: kerámia cserép.

Kerülendő a hullámpala és fémlemez fedés.

Kerülendő egy tetőn többféle cseréptípus elhelyezése.

AJTÓK, ABLAKOK, KAPUK

Kapuk jó példák:

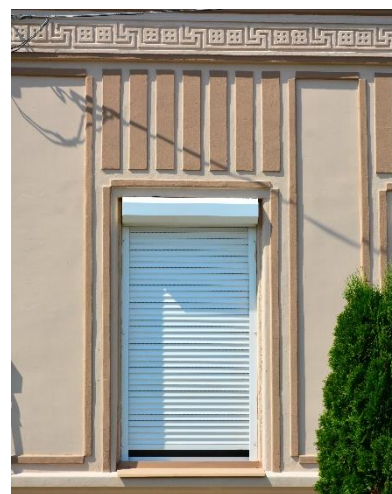
A településen az áttört kerítések javasoltak, ezek készülhetnek fából, illetve fémből egyaránt. Peterden találunk példát aprólékosan kimunkált fém kerítésekre, melyeket érdemes felújítani.

Gondos kialakításuk fontos, mert ezek a szerkezetek biztosítják a kapcsolatot az utca és az udvar között.

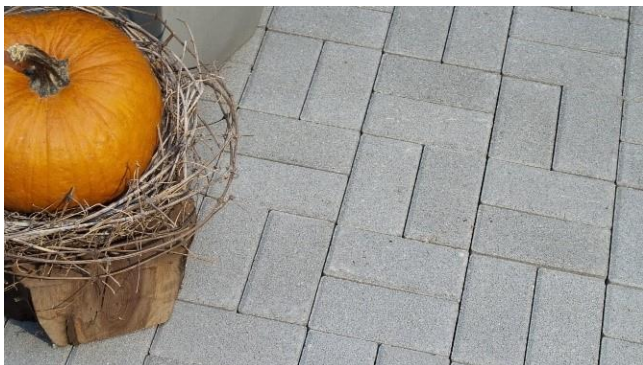

Ablakok, ajtók jó példa:

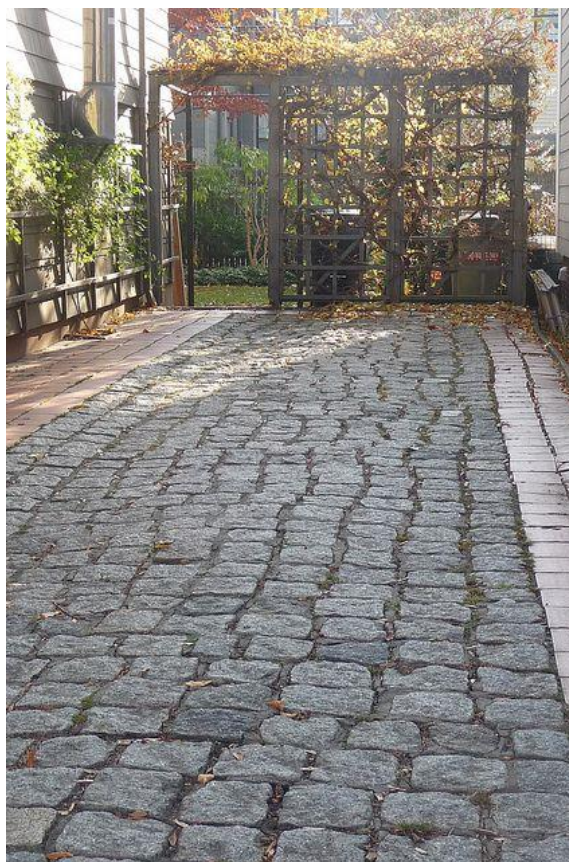
Javasolt a megfelelő arányrendszerű faablakok beépítése, a hagyományos parasztházakon, osztott üvegezésű kivitelben. Számos példát találunk Újpetrén arra, hogyan zárták le a tornácot az utcai homlokzaton. Ezek a település egyedi sajátosságát teremtik meg.

JÁRDÁK, BURKOLATOK

A beton, aszfalt burkolat helyett javasolt természetes anyagú burkolatkialakítás. Anyaga lehet természetes kő, bazalt.

HOMLOKZATKÉPZÉS

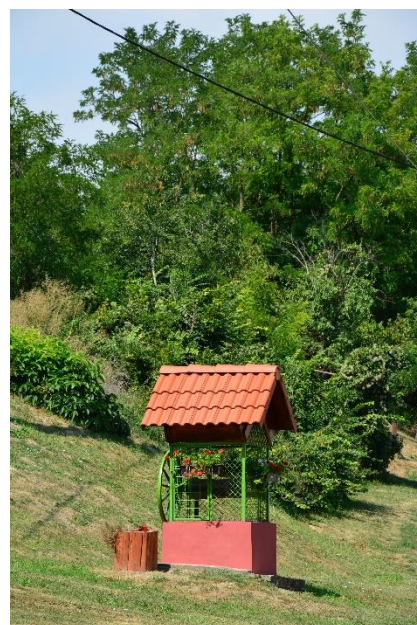

A település épületeinek utcai homlokzatai változók, de jellemzően nyeregtetős kialakításúak, amik fő elemei a hosszanti elrendezésű sötét fa ablakok. Az oromfalak füstlyukakkal és néhol díszítő párkánnyal ellátottak. Minden esetben javasolt a hagyományos szín és formavilág lekövetése új épület építése és meglévő épület felújítása során.

RÉSZLETEK

Az építészeti részletek szép formálása a népi építészet jellegzetessége volt. A mai épületek formálásánál is fontos egy-egy kémény, zsalugáter, homlokzati részlet kimunkálása, úgy, hogy az az épület egészével összhangban legyen. Az épület mellett, az udvarban, utcán lévő tárgyak, építmények is hozzájárulnak az összkép egységéhez. Egy szépen megformált kerti kút, egy gondosan elkészített tornácrészlet is esztétikai értéket hordozhat.

MAI PÉLDÁK

Meglévő épület felújítása, a település karakterbe illeszkedően

Hagyományos parasztház felújításoknál törekedjünk arra, hogy az épület megőrizze az eredeti karakterét, stílusjegyeit. Az utcai homlokzaton lévő két kis, osztott faablakot ne cseréljük nagyobbra, ne helyezzünk elé külső tokos, műanyag redőnyt, betekintés elleni védelemnek inkább zsalutábla, vagy zsalugáter kialakítása javasolt.

Esetleges energiahatékonysági korszerűsítés esetén a fehér színű nyílászárók helyett, célszerű barnás árnyalatú fa szerkezetek beépítése.

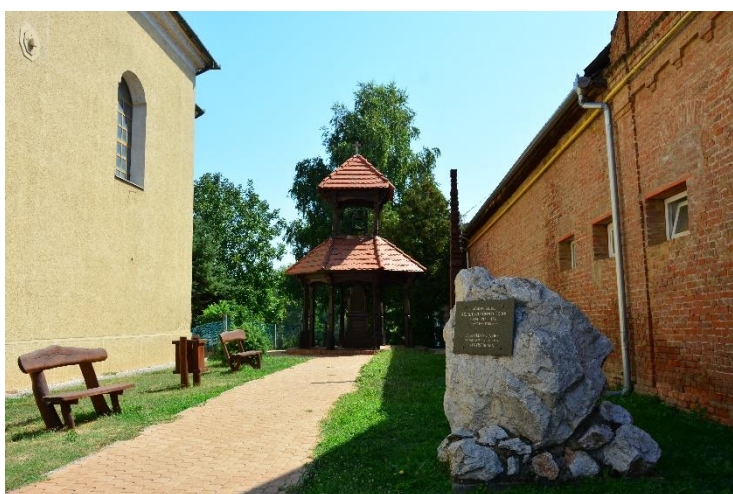
A hagyományalapú fejlesztés ott kifejezetten ajánlott, ahol még a településkép őrzi egykori képét. A hagyományokat tisztelő felújítások szép példákat eredményezhetnek.

UTCÁK, TEREK

A település közterei rendezettnek mondhatók. A házak előkerttel csatlakoznak az utcához, ahol az út mellett szintén zöldfelület található.

A település gondozott előkertjei a településkép meghatározói.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK, SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYEK

A településközponti részeken a színes fényreklám helyett a hagyományos cégek elhelyezése javasolt.

A színes, nagyméretű molinók, kerülendők.

A kép nem a településen készült.

A temetőben lévő régi kőeresztek, gondozásra javasoltak.

A kép nem a településen készült.

IMPRESSZUM

ÚJPETRE KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A település honlapcíme: www.ujpetre.hu

Postai címe: 7766 Újpetre, Kossuth L. utca 113.

Telefon: 72/377-001

Polgármester: Gaszt Árminné

Főépítész: Farkas István

Főépítész e-mail címe: ujpetre@foepitesz.com

SZERKESZTETTE: Farkas István, Bodnár Emőke, Kovács Krisztián, Bujáki Bence, Sághegyi Adél Laura

SZÖVEG: Bodnár Emőke, Kovács Krisztián, Bujáki Bence, Sághegyi Adél Laura

FOTÓ: Farkas István, Németh István

ÁBRÁK: Lechner Nonprofit Kft.

GRAFIKAI TERVEZÉS: Bodnár Emőke, Kovács Krisztián, Bujáki Bence

Újpetre, 2018. március 23.

A kézikönyvben szereplő fotók nem kizárólag a településen készültek!

Az építészeti útmutató, a mai példák és a reklámhordozókkal kapcsolatos témakörökben szereplő javaslatok között, máshol készült fényképeket is beillesztettünk saját adatbázisunkból, hogy olyan mintákat tudjunk bemutatni, amely a település arculatát, karakterét pozitív irányba módosíthatja.

A kézikönyvben kerülendő példaként csatolt fényképek nem a településen szereplő részleteket mutatnak!